

ПЗВО «МІЖНАРОДНИЙ КЛАСИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ПИЛИПА ОРЛИКА»

ФАКУЛЬТЕТ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

Кафедра фармації

Затверджено
на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 30 серпня 2021 р.
Завідувач кафедри Лук'янчук В.Д.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ/ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ
ЛАТИНСЬКА МОВА

Галузь знань: 22 Охорони здоров'я

Спеціальність: 226 Фармація, промислова фармація

Освітня програма: Фармація

Освітній ступінь: другий (магістерський) рівень вищої освіти

2021 – 2022 навчальний рік

1. Загальна інформація про дисципліну	
	Силабус навчальної дисципліни «Латинська мова» Спеціальність: 226 Фармація, промислова фармація Галузь знань: 22 Охорона здоров'я Освітня програма: Фармація
Рівень вищої освіти	Магістр
Статус дисципліни	Обов'язкова
Посилання на сайт дистанційного навчання (Moodle)	https://mku.edu.ua/moodle
Викладач (ПІБ, науковий ступінь, наукове звання, посада)	Степанова Валентина Євгенівна, старший викладач
Контактна інформація викладача (телефон, E-mail викладача)	+380507022374 valstep05@gmail.com
Консультації	Очні консультації: Четвер 5 пара 15-40 Онлайн консультації: за попередньою домовленістю Viber (+380507022374) в робочі дні з 13-50 до 14-10
Мова викладання	Українська
2. Опис дисципліни	
Анотація дисципліни	Передбачає оволодіння лексичним, граматичним матеріалом, розвиток техніки читання та розуміння тексту з латинської мови та використання її в практичній діяльності.
Пререквізити	Українська та іноземна мови, передбачені Державним стандартом базової та стандартної освіти
Постреквізити	Патологічна фізіологія, фармацевтична ботаніка, органічна хімія, аналітична хімія, аптечна технологія ліків, фармакологія, фармакогнозія
Формат проведення дисципліни	Очний, змішаний (поєднання традиційних форм навчання з елементами електронного навчання через систему Moodle), дистанційний. Для заочної форми здобуття освіти можливим є поєднання очного та дистанційного форматів викладання дисципліни.
Мета викладання дисципліни	Викладання латинської мови: підготовка провізорів, здатне свідомо, правильно застосовувати сучасну фармацевтичну термінологію на латинській мові. Озброїти майбутнього провізора, фахівця-фармакології міцними знаннями і вміннями по роботі зі спеціальною літературою, в практичній роботі з рецептом, професійним володінням спеціальними термінами і висловами, умінням точно і безпомилково перекласти будь-яке латинське слово або вираз, зустрінуте в літературі або фармацевтичної практиці.
3. Перелік компетентностей відповідно до освітньої програми	
Загальні компетентності	ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 8. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і

	письмово, здатність спілкуватися іноземною мовою (переважно англійською) на рівні, що забезпечує ефективну професійну діяльність.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	<p>ФК 5. Здатність здійснювати консультування щодо рецептурних та безрецептурних лікарських засобів й інших товарів аптечного асортименту; фармацевтичну опіку під час вибору та реалізації безрецептурного лікарського засобу шляхом оцінки співвідношення ризик/користь, сумісності, показань та протипоказань керуючись даними про стан здоров'я конкретного хворого із врахуванням біофармацевтичних, фармакокінетичних, фармакодинамічних та фізико-хімічних особливостей лікарського засобу.</p> <p>ФК 12. Здатність використовувати у професійній діяльності знання нормативно-правових, законодавчих актів України та рекомендацій належних фармацевтичних практик.</p> <p>ФК 13. Здатність продемонструвати та застосовувати у практичній діяльності комунікативні навички спілкування, фундаментальні принципи фармацевтичної етики та деонтології, що засновані на моральних зобов'язаннях та цінностях, етичних нормах професійної поведінки та відповідальності відповідно до Етичного кодексу фармацевтичних працівників України і керівництв ВООЗ.</p> <p>ФК 14. Здатність організовувати та здійснювати виробничу діяльність аптек щодо виготовлення лікарських засобів у різних лікарських формах за рецептами лікарів і замовленнями лікувальних закладів, включаючи обґрунтування технології та вибір допоміжних матеріалів відповідно до правил Належної аптечної практики (GPP).</p> <p>ФК 16. Здатність організовувати та проводити заготівлю лікарської рослинної сировини відповідно до правил Належної практики культивування та збирання вихідної сировини рослинного походження (GACP), як гарантії якості лікарської рослинної сировини і лікарських засобів на її основі. Здатність прогнозувати та обраховувати шляхи вирішення проблеми збереження та охорони заростей дикорослих лікарських рослин, відповідно до чинного законодавства.</p>

4. Програмні результати навчання (РН) відповідно до освітньої програми

РН 3	Застосовувати знання з загальних та фахових дисциплін у професійній діяльності.
РН 8	Здійснювати професійне спілкування державною мовою, використовувати навички усної комунікації іноземною мовою, аналізуючи тексти фахової спрямованості та перекладати іншомовні інформаційні джерела.

5. Ознаки дисципліни

Семестр	Кількість кредитів	Загальна кількість годин	Аудиторна робота	Самостійна робота	Вид підсумкового контролю
1	3	90	12	78	Залік

6. Обсяг дисципліни

Види навчальної роботи	Загальна кількість годин
Лекції	-
Семінарські/Практичні/Лабораторні заняття	12

Самостійна робота	78		
Всього	90		
7. План вивчення навчальної дисципліни			
Тема	Кількість годин		
	лекції	практичні, семінарські, лабораторні заняття	самостійна робота
Тема 1. Вступ. Латинський алфавіт. Вимова букв	0	1	2
Тема 2. Правила читання буквосполучень. Правила наголосу	0	1	4
Тема 3. Граматичні категорії дієслова. Дієвідміни. Визначення основи дієслова. Наказовий спосіб	0	1	3
Тема 4. Утворення теперішнього часу дійсного способу активного й пасивного стану	0	1	3
Тема 5. Умовний спосіб дієслова. Дієслово в рецепті	0	0	3
Тема 6. Іменник. Граматичні категорії. П'ять відмін. Визначення основи. Іменники I відміни. Неузгоджене означення	0	1	3
Тема 7. Відмінювання іменників чоловічого та середнього роду II відміни	0	0	3
Тема 8. Короткі відомості про прийменники. Сполучники	0	1	3
Тема 9. Рецепт, його структура. Іменники в рецепті	0	1	5
Тема 10. Клінічний термін. Терміноелементи (ТЕ). Поняття про греко-латинські дублети іменників I—II відміни	0	0	3
Тема 11. Тривіальні назви лікарських препаратів. Частотні відрізки, їх значення	0	1	3
Тема 12. Прикметники першої групи. Узгодження прикметників з іменниками. Латинсько-грецькі дублети прикметників першої групи	0	0	3
Тема 13. Прикметники у фармацевтичній термінології. Дієприкметники минулого часу	0	1	4
Тема 14. Хімічна номенклатура (назви хімічних елементів, кислот, основ та оксидів)	0	1	5
Тема 15. Іменники III відміни. Типи відмінювання. Особливості відмінювання іменників III відміни	0	0	3
Тема 16. Іменники III відміни з прикметниками першої групи. Назви солей	0	1	3
Тема 17. Латинсько-грецькі дублети іменників III відміни. Конструювання та декодування клінічних термінів	0	0	3
Тема 18. Три підгрупи прикметників другої групи. Узгодження прикметників з іменниками. Латинсько-грецькі дублети прикметників другої групи	0	1	3
Тема 19. Прикметники в анатомічній та фармацевтичній термінології. Дієприкметники теперішнього часу	0	0	3
Тема 20. Ступені порівняння прикметників	0	0	4
Тема 21. Іменники IV—V відміни. Назви зборів. Латинсько-грецькі дублети іменників IV—V відміни	0	0	3

Тема 22. Числівники. Числівники-префікси. Прислівники. Ступені порівняння прислівників	0	0	3
Тема 23. Офіційні лікарські форми, що використовуються за кордоном. Займенники	0	0	3
Тема 24. Прислів'я та крилаті вирази. Читання та аналіз спеціальних медичних текстів	0	0	3
Загальна кількість годин	0	12	78

8. Самостійна робота здобувача

Тема	Завдання для самостійної роботи здобувачів	Рекомендована література
Вступ. Латинський алфавіт. Вимова букв	Виконання практичного завдання, пошук відповідей на питання. Інтерактивні практичні завдання, оформлення зошиту для практичних занять	1 - 5
Правила читання буквосполучень. Наголос у латинській мові	Виконання практичного завдання, пошук відповідей на питання. Інтерактивні практичні завдання, оформлення зошиту для практичних занять	1 - 5
Граматичні категорії дієслова. Дієвідміни. Визначення основи. Наказовий спосіб	Виконання практичного завдання, пошук відповідей на питання. Інтерактивні практичні завдання, оформлення зошиту для практичних занять	1 - 5
Утворення форм теперішнього часу дійсного способу активного і пасивного стану	Виконання практичного завдання, пошук відповідей на питання. Інтерактивні практичні завдання, оформлення зошиту для практичних занять	1 - 5
Умовний спосіб дієслова. Дієслово в рецепті	Виконання практичного завдання, пошук відповідей на питання. Інтерактивні практичні завдання, оформлення зошиту для практичних занять	1 - 5
Іменник. Граматичні категорії. П'ять відмін. Основа. Неузгоджене означення	Виконання практичного завдання, пошук відповідей на питання. Інтерактивні практичні завдання, оформлення зошиту для практичних занять	1 - 5
Короткі відомості про прийменники. Сполучники	Виконання практичного завдання, пошук відповідей на питання. Інтерактивні практичні завдання, оформлення зошиту для практичних занять	1 - 5
Відмінювання іменників чоловічого і середнього роду II відміни	Виконання практичного завдання, пошук відповідей на питання. Інтерактивні практичні завдання, оформлення зошиту для практичних занять	1 - 5
Рецепт, його структура. Іменники в рецепті.	Виконання практичного завдання, пошук відповідей на питання. Інтерактивні практичні завдання, оформлення зошиту для практичних занять	1 - 5
Клінічний термін. Терміноелементи (ТЕ). Латинсько-грецькі дублети	Виконання практичного завдання, пошук відповідей на питання. Інтерактивні практичні завдання, оформлення зошиту для практичних занять	1 - 5
Тривіальні назви лікарських препаратів. Частотні відрізки. Їх	Виконання практичного завдання, пошук відповідей на питання. Інтерактивні	1 - 5

значення	практичні завдання, оформлення зошиту для практичних занять	
Прикметники першої групи. Узгодження прикметників з іменниками. Латинсько-грецькі дублети першої групи	Виконання практичного завдання, пошук відповідей на питання. Інтерактивні практичні завдання, оформлення зошиту для практичних занять	1 - 5
Прикметники у фармацевтичній термінології. Діеприкметники минулого часу	Виконання практичного завдання, пошук відповідей на питання. Інтерактивні практичні завдання, оформлення зошиту для практичних занять	1 - 5
Хімічна номенклатура (Назви хімічних елементів, кислот, оксидів та основ)	Виконання практичного завдання, пошук відповідей на питання. Інтерактивні практичні завдання, оформлення зошиту для практичних занять	1 - 5
Іменники III відміни. Типи відмінювання. Особливості відмінювання	Виконання практичного завдання, пошук відповідей на питання. Інтерактивні практичні завдання, оформлення зошиту для практичних занять	1 - 5
Іменники III відміни з прикметниками першої групи. Назви солей	Виконання практичного завдання, пошук відповідей на питання. Інтерактивні практичні завдання, оформлення зошиту для практичних занять	1 - 5
Латинсько-грецькі дублети іменників III відміни. Конструювання та декодування клінічних термінів	Виконання практичного завдання, пошук відповідей на питання. Інтерактивні практичні завдання, оформлення зошиту для практичних занять	1 - 5
Три групи прикметників другої групи. Узгодження прикметників з іменниками. Латинсько-грецькі дублети прикметників другої групи	Виконання практичного завдання, пошук відповідей на питання. Інтерактивні практичні завдання, оформлення зошиту для практичних занять	1 - 5
Прикметники в анатомічній та фармацевтичній номенклатурі. Діеприкметники теперішнього часу	Виконання практичного завдання, пошук відповідей на питання. Інтерактивні практичні завдання, оформлення зошиту для практичних занять	1 - 5
Ступені порівняння прикметників	Виконання практичного завдання, пошук відповідей на питання. Інтерактивні практичні завдання, оформлення зошиту для практичних занять	1 - 5
Іменники IV—V відміни. Назви зборів. Латинсько-грецькі дублети	Виконання практичного завдання, пошук відповідей на питання. Інтерактивні практичні завдання, оформлення зошиту для практичних занять	1 - 5
IV—V відміни	Виконання практичного завдання, пошук відповідей на питання. Інтерактивні практичні завдання, оформлення зошиту для практичних занять	1 - 5
Числівники. Числівники-префікси. Прислівник. Ступені порівняння прислівників	Виконання практичного завдання, пошук відповідей на питання. Інтерактивні практичні завдання, оформлення зошиту для практичних занять	1 - 5

Офіційні лікарські форми, що використовуються за кордоном. Займенники	Виконання практичного завдання, пошук відповідей на питання. Інтерактивні практичні завдання, оформлення зошиту для практичних занять	1 - 5
Прислів'я й крилаті вирази. Читання та аналіз спеціальних медичних текстів	Виконання практичного завдання, пошук відповідей на питання. Інтерактивні практичні завдання, оформлення зошиту для практичних занять	1 - 5
9. Технічне та програмне забезпечення (обладнання)		
<p>Ноутбук, персональний комп'ютер, мобільний пристрій (телефон, планшет) з підключенням до Інтернет для комунікації та опитувань; виконання домашніх завдань; виконання завдань самостійної роботи; проходження тестування (поточний, підсумковий контроль).</p> <p>Програмне забезпечення для роботи з освітнім контентом дисципліни та виконання передбачених видів освітньої діяльності: Програмне забезпечення MS Windows XP; Star Office; 1С 7.7; CS TradeQuote 8; Internet Explorer; Win RAR; AdobeReader 9.</p>		
10. Список літератури		
Основна література	<ol style="list-style-type: none"> 1. Світлична Є.І., Толок І.О. Латинська мова: підручник. — 2-е видання. — К.: ВД “Професіонал”, 2005. — 400 с. 2. Шевченко Є.М. Латинська мова і основи латинської термінології: навч. посіб. — 4-е вид., перероб. та доп. — К.: Медицина, 2006. — 240 с. 3. Латинська мова та основи фармацевтичної термінології: підручник / Л.Ю. Смольська, В.Г. Синиця, Дз.Коваль-Гнатів та ін.; за ред. Л.Ю.Смольської. — К.: ВСВ “Медицина”, 2016. — 352 с. 4. Латинська мова та фармацевтична термінологія: методичні вказівки до практичних занять студентів І курсу (Спеціальність – 226 «Фармація») / упоряд. Нетребчук Л. М., Копіца Є. П., Самойленко Т.О. – Одеса : ОНМедУ, 2020. – 159 с. 5. Латинська мова та фармацевтична термінологія: методичні рекомендації для самостійної роботи студентів І курсу при вивченні латинської мови та основ фармацевтичної термінології (Спеціальність – 226 «Фармація») / упоряд. Нетребчук Л. М., Копіца Є. П., Самойленко Т.О. – Одеса : ОНМедУ, 2020. – 141 с. 	
Додаткова література	<ol style="list-style-type: none"> 1.Дюбенко К.А. Анатомічний українсько-латинсько-англійський словник-довідник. — К.: Довіра, 1997. — 343 с. 2.Закалюжний М.М., Паласюк Г.Б. Латинська мова і основи медичної термінології: підручник. — Тернопіль: Укрмедкнига, 2004. — 424 с. 3.Краковецька Г.О., Бобирьов Г.О., Беляєва О.Н. Латинська мова. Рецепттура. Клінічна термінологія. — К.: Здоров'я, 1999. — 358 с. 4.Паласюк Г.Б., Чолач В.В. Латинська мова. — Тернопіль: Укрмедкнига, 2000. — 343 с. 5.Присяжнюк М.С. Російсько-український медичний словник. — К.: КМ Academia, 1995. — 6.Методицні рекомендації до курсу «Основи латинської мови та клінічної термінології» Степанова В.Є. 2014 р. 88 стор. 7. Городкова Ю.И. Латинский язык: учебник. — Ростов-на-Дону: Феникс, 2002. — 352с. 	
Інформаційні ресурси в Інтернеті	https://mku.edu.ua/moodle	
11. Політика навчальної дисципліни		

<p>Неприпустимі плагіат та списування. Лекційні заняття не відпрацьовуються, але знання лекційного матеріалу обов'язкове. Пропуски практичних занять відпрацьовуються наступним чином: опрацювання теми, а також виконання самостійних завдань із теми. Якщо здобувач пропустив (не відпрацював) більше 50 % занять, він повинен скласти тести (дистанційне навчання) і тільки тоді буде допущений до складання заліку. Обов'язковою умовою отримання заліку є відвідування здобувачем більш як 50 % занять. Відвідування занять обов'язкове.</p>	
<p>12. Система оцінювання та вимоги</p>	
<p>Загальна система оцінювання курсу</p>	<p>Об'єктом оцінювання є рівень засвоєння програмного матеріалу дисципліни різного характеру та рівня складності на проміжних чи заключних етапах його вивчення.</p> <p>Завданням оцінювання є перевірка: рівня засвоєння певного теоретичного матеріалу; набутих навичок виконання різного характеру практичних і розрахункових робіт з опорою на теоретичні знання; уміння самостійно опрацьовувати теоретичний матеріал і осмислювати зміст теми чи розділу; уміння публічно чи письмово представляти певний матеріал (презентація); уміння інтегрувати необхідні знання із дисциплін, вивчених раніше; уміння аналізувати, синтезувати й оцінювати інформацію тощо.</p> <p>Оцінювання поточного і семестрового контролю здійснюється за 100-бальною шкалою з наступним переведенням у національну шкалу (чотирибальну – «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно» чи вербальну – «зараховано», «не зараховано») та шкалу ЄКТС</p>
<p>Критерії оцінювання письмової роботи</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Повнота відповіді або виконання завдання; 2. Рівень сформованості логічних умінь: елементарні дії; операція, правило, алгоритм; правила визначення понять; формулювання законів і закономірностей; структурування суджень, умовиводів, доводів, описів.
<p>Критерії оцінювання роботи здобувачів на семінарських заняття</p>	<p>Активна участь під час обговорення в аудиторії, здобувачі мають бути готовими детально розбиратися в матеріалі, ставити запитання, висловлювати свою точку зору, дискутувати.</p> <p>Під час дискусії важливі:</p> <ul style="list-style-type: none"> - повага до колег, - толерантність до інших та їхнього досвіду, - сприйнятливості та неупередженість, - здатність не погоджуватися з думкою, але шанувати особистість опонента, - ретельна аргументація своєї думки та сміливість змінювати свою позицію під впливом доказів, - я-висловлювання, коли людина уникає непотрібних узагальнювань, описує свої почуття і формулює свої побажання з опорою на власні думки і емоції, - обов'язкове знайомство з першоджерелами. <p>Вітається творчий підхід у різних його проявах. Від здобувачів очікується зацікавленість участю у міських, всеукраїнських та міжнародних конференціях, конкурсах та інших заходах з предметного профілю.</p>
<p>Критерії оцінювання роботи здобувачів на практичних заняттях</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Повнота відповіді або виконання завдання. 2. Рівень самостійності здобувача. 3. Рівень навчально-пізнавальної діяльності.

Критерії оцінювання самостійної роботи здобувачів	<ol style="list-style-type: none"> 1. Повнота відповіді або виконання завдання. 2. Рівень самостійності здобувача. 3. Сформованість навчально-інформаційних умінь. 4. Сформованість навчально-інтелектуальних умінь. 5. Рівень сформованості фахових вмінь (вміння застосовувати на практиці набуті знання).
Умови допуску до підсумкового контролю	Підсумковий контроль у формі <i>заліку, екзамену</i> здійснюється на основі зарахування всіх виконаних здобувачами завдань (для цього отримані бали сумуються, а їх кількість не повинна бути меншою, ніж 50 % завдань)

Узагальнені критерії оцінювання відповіді здобувача на екзамені

За шкалою ECST	Сума балів	Оцінка за нац. шкалою	Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів
A	90-100	5 відмінно	Глибокі знання передбаченого програмного матеріалу. Грамотні і логічні відповіді на поставлені запитання. Здобувач приймає правильні рішення при розв'язанні практичних завдань, бездоганно володіє прийомами роботи з устаткуванням, приладами та комп'ютером; самостійно оцінювати різноманітні життєві ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особистісну позицію.
B	82-89	4 добре	Знання суттєвих ознак, понять, явищ, закономірностей, зв'язків між ними. Здобувач самостійно засвоює знання у стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, синтезом, узагальненням, порівнянням, абстрагуванням), уміє робити висновки, виправляти допущені помилки.
C	75-81	4 добре	Знання суттєвих ознак, понять, явищ, закономірностей, зв'язків між ними. Здобувач самостійно засвоює знання у стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, синтезом, узагальненням, порівнянням, абстрагуванням), уміє робити висновки, виправляти допущені помилки.
D	64-74	3 задовільно	Знання неповні, поверхневі. Здобувач відновлює основний навчальний матеріал, але недостатньо осмислено, не вміє самостійно аналізувати, робити висновки. Здатний вирішувати завдання за зразком. Володіє елементарними вміннями навчальної діяльності.
E	60-63	3 задовільно	Відповідь здобувача при відтворенні навчального матеріалу елементарна, фрагментарна, обумовлюється початковим уявленням про предмет вивчення.
FX	35-59	2 незадовільно з можливістю повторного складання	Незнання значної частини навчального матеріалу, суттєві помилки у відповідях на питання, невміння застосувати теоретичні положення при розв'язанні практичних задач.
F	1-34	2	Незнання значної частини навчального матеріалу,

		незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни	суттєві помилки у відповідях на питання, невміння орієнтуватися при розв'язанні практичних задач, незнання основних фундаментальних положень.
--	--	--	---